

การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร
จังหวัดสุราษฎร์ธานี*

AN APPLICATION OF PANJA SILA IN WAY OF LIFE OF STUDENTS IN
MATHAYOMSUKRA 4 - 6, PHRUPEEPITTHAYAKOM SCHOOL,
BANNASAN DISTRICT, SURAT THANI PROVINCE

กรรณิดา วิเชียร

Kannida Wichian

สมเกียรติ ต้นสกุล

Somkiat Tansakun

เดชชาติ ตรีทรัพย์

Detchat Treesap

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคตรราช

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus, Thailand

E-mail: kannidabiw2019@gmail.com

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม ทั้งหมด จำนวน 231 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* Received 5 September 2022; Revised 16 June 2023; Accepted 24 June 2023

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คนได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกัลยาณมิตรตา (คบคนดีเป็นมิตร) รองลงมา คือ ด้านอารักขสัมปทา (พร้อมด้วยการรักษา) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสมชีวิตา (เลี้ยงชีวิตแต่พอดี)

2. ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ควรนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มาสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึก อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างเนื้อสร้างตัว สร้างฐานะที่มั่นคงของนักเรียนต่อไป

คำสำคัญ: การใช้หลักธรรมในการดำเนินชีวิต, หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์, นักเรียน

ABSTRACT

The purposes of this thematic paper were to 1) study the application of Thitha Thammikuttha Prayot (four Buddhist principles for current benefits) to the way of life of High School students in Phrupee Pitthayakom School, Bannasan District, Surat Thani, and 2) study the suggestions to promote the application of Thitha Thammikuttha Prayot to the way of life of students in Phrupee Pitthayakom School, Bannasan District, Surat Thani. It was Mixed Methods Research. Data were collected from 231 high school students in Phrupee Pittayakom School for quantitative research. The data were analyzed by packaged program, and the statistics used for this research were frequency, percentage, mean, and standard deviation. For the qualitative research, data were collected through structured in-depth interviews with five key informants

selected by Purposive Sampling. The informants' interviews were analyzed based on the research objectives by Content Analysis Technique with Context.

The results showed that;

1. Overall, the application of Thitha Thammikuttha Prayot to the way of life of High School students in Phrupee Pitthayakom School, Bannasan District, Surat Thani, was at a high level. When considering each aspect, all aspects were at a high level. The highest average was Kalyanamittata (association with good people), followed by Arukhasampada (to be prepared with treatment), and the lowest average was Samajivita (living with sufficiency).

2. Guidelines for the application of Thitha Thammikuttha Prayot to the way of life of high school students in Phrupee Pitthayakom School, Bannasan District, Surat Thani, revealed that the four principles of Thitha Thammikuttha Prayot should be set as a part of teaching and learning activities. It was to encourage awareness as the vital foundation for students to earn their own and achieve a stable living in the future.

Keywords: Applying Dharma Principles in Life, Thitha Thammikuttha Prayot Principles, Students

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากการพัฒนาทุกอย่างต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาคน หรือทรัพยากรมนุษย์ก่อน การที่คนในสังคมมีความรู้ มีความเฉลียวฉลาด มีความสามารถที่นำไปใช้ประกอบอาชีพได้ ก็จะทำให้สังคมได้รับการขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ เมื่อคนในสังคมมีงานทำที่ดี มีรายได้ ก็จะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีไปด้วย แต่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะพัฒนาตามหลักวิชาการอย่างเดียวไม่ได้ แต่ต้องพัฒนาควบคู่กันไปกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา นอกจากในด้านความรู้ตามหลักธรรมคำสอนแล้ว ยังพัฒนาทางด้านจิตใจให้เป็นคนมีศีลธรรม คุณธรรมประพฤติดีปฏิบัติชอบอีกด้วย ฉะนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องเริ่มตั้งแต่ยังเป็นเยาวชน เมื่อเยาวชนเป็นคนดีแล้ว จะได้เป็นกำลังของชาติต่อไป

(ชนิดา กลัวผิด และคณะ, 2558) รวมทั้งสถาบันการศึกษาได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่จะต้องปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมอย่างเร่งด่วนโดยเฉพาะโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบต่อการปลูกฝังจริยธรรมควบคู่กับการให้ความรู้แก่นักเรียนตลอดจนเตรียมนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (พรรัตนถน เพชรวิวรรณ์, 2545)

กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนคุณธรรม นำความรู้จึงมีแนวความคิดที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษานำพุทธธรรมมาประยุกต์กับระบบการเรียน การสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545) โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียน เน้นการจัดสภาพทุก ๆ ด้าน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ซึ่งเป็นหลักธรรมอำนวยการประโยชน์สุขขั้นต้นมี 4 ประการ ได้แก่ 1) อุฏฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความหมั่น คือ ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่การงานและการประกอบอาชีพที่สุจริต ฝึกฝนให้มีความชำนาญ และรู้จักใช้ปัญญา ตรวจหาวิธีการที่เหมาะสม จัดการและดำเนินการให้ได้ผลดี 2) อารักขสัมปทา พร้อมด้วยการรักษา คือ รู้จักคุ้มครองเก็บรักษาโภคทรัพย์และผลงานที่ตนได้ทำไว้ด้วยความขยันหมั่นเพียรโดยชอบธรรมด้วยกำลังงานของตนไม่ให้เป็นอันตราย หรือเสื่อมเสีย 3) กัลยาณมิตตตา คบคนดีเป็นมิตร คือ รู้จักเสวนาคบหาคนไม่คบ ไม่เอาอย่างผู้ที่ชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย เลือกเสวนาศึกษาเยี่ยงอย่างท่านผู้รู้ ผู้ทรงคุณ ผู้มีความสามารถ ผู้นำเคารพนับถือและมีคุณสมบัติเกื้อกูลแก่อาชีพการงาน 4) สมชีวิตา เลี้ยงชีวิตแต่พอดี คือ รู้จักกำหนดรายได้และรายจ่ายเป็นอยู่พอดีสมรายได้มิให้ผิดเคือง หรือฟุ่มเฟือยให้รายได้เหนือรายจ่าย มีประหยัดเก็บไว้ (พระครูปลัดสวริศร์ สุทธิมน (ด้านประสิทธิ์), 2563)

โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามศาสนาที่ตนนับถือ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนด มีความเป็นเลิศทางวิชาการ รู้จักคิดวิเคราะห์แสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในความเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีความสุข ก้าวทันโลกแต่มีความเป็นไทย โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นสากล มีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอ ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ (โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา, 2553) สภาพปัจจุบันปัญหาของกลุ่มวัยรุ่น มีบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ต่อสังคม การทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์จะเป็นประโยชน์ทำให้ทราบถึงการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้สึกมีจิตสำนึกด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

จากสภาพสังคมปัจจุบัน คุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม จึงมีความสำคัญของการแก้ปัญหาที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่มีจำนวนแต่จะเพิ่มมากขึ้น การทำการศึกษการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนในการพัฒนา คุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรมของนักเรียน และเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสังคมต่อไป ทั้งนี้จุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ในการสร้างผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดี เก่ง และมีความสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน เพื่อเป็นเกราะหรือภูมิคุ้มกันให้นักเรียนละอายต่อการทำชั่ว แล้วหันมาประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามกันมากขึ้น จริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดี ถูกต้อง และควรแก่การรักษาไว้ หากบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม เป็นผู้มีเบญจศีลก็ย่อมนำสังคมสงบสุขก้าวหน้า เนื่องจากการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เป็นสิ่งที่เปี่ยมนามธรรมอยู่ภายในจิตใจของบุคคลจึงเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาและความอดทนในการปลูกฝังสิ่งที่ดีงามต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในสังคม ตั้งแต่บุคคลอายุน้อยและการอบรมอย่างต่อเนื่อง และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนและพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ตัวแปรตาม คือ หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ได้แก่ 1) ด้านอุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น 2) ด้านอารักขสัมปทา คือ พร้อมด้วยการรักษา 3) ด้านกัลยาณมิตตตา คือ คบคนดีเป็นมิตร 4) ด้านสมชีวิตา คือ เลี้ยงชีวิตแต่พอดี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

วิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งหมด จำนวน 231 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพราะผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้

วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญต่อไปนี้ (Key formants) ซึ่งมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับประเด็นการวิจัย รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาหลักการและแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

1.3 สร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง

1.4 นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรจริง เพื่อหาประสิทธิภาพความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

1.6 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

1.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริง

2. ลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งรายละเอียดของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นลักษณะส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง โดยเป็นแบบปลายปิด (Close ended question) ให้เลือกตอบในช่องที่กำหนด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านอุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น 2) ด้านอารักขสัมปทา คือ พร้อมด้วยการรักษา 3) ด้านกัลยาณมิตตตา คือ คบคนดีเป็นมิตร 4) ด้านสมชีวิตา คือ เลี้ยงชีวิตแต่พอดี โดยแต่ละคำถามจะมีระดับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิต 5 ระดับ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท (Likert) โดย กัลณี ด้านทองกลาง ได้นำส่วนประมาณค่านี้นี้มาใช้ในการงานวิจัย เรื่อง ผลกระทบของระบบการควบคุมภายในต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา (กัลณี ด้านทองกลาง, 2560)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะปลายเปิด แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

3.2 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรง

ตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถามและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยหาค่า IOC เป็นรายข้อ ได้ค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างทดสอบ จำนวน 30 ชุด เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94

3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบถูกต้องแล้วไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงและนำเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายต่อไป

วิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง การใช้หลักทฤษฎีธรมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวม และข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้หลักทฤษฎีธรมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี รายด้าน ประกอบด้วย ด้านอุณฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น ด้านอารักขสัมปทา คือ พร้อมด้วยการรักษา ด้านกัลยาณมิตตตา คือ คบคนดีเป็นมิตร ด้านสมชิวิตา คือ เลี้ยงชีวิตแต่พอดี และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งประเด็นข้อคำถามที่ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิจัยเชิงปริมาณ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามขั้นตอนตรวจข้อมูลและตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้ครบถ้วนแล้วนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์

วิจัยเชิงคุณภาพ ทำการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ โดยทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้ ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิจัยเชิงปริมาณ เมื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม และดำเนินการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายโดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ย ตามระดับความสำคัญโดยใช้เกณฑ์ของเบสต์ ซึ่งแบ่งค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541) โดยให้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytical Statistics) เป็นสถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูล ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติความเที่ยงตรง ได้แก่ ค่า IOC สำหรับหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

วิจัยเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ แล้วจำแนกเป็นประเด็น ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 อายุ 17 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 รองลงมาคือ อายุ 16 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 ชั้นมัธยม 5 จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 รองลงมาคือ ชั้นมัธยม 4 จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 อาชีพของผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 รองลงมาคือ อาชีพค้าขายและรับจ้างทั่วไป จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 รายได้ของผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70

2. ผลการวิเคราะห์การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุด ไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านกัลยาณมิตตตา (คบคนดีเป็นมิตร) รองลงมาคือ ด้านอารักขสัมปทา (พร้อมด้วยการรักษา) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านสมชีวิตา (เลี้ยงชีวิตแต่พอดี) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านอุฏฐานสัมปทา (ถึงพร้อมด้วยความหมั่น) พบว่า การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนไม่เหน็ดเหนื่อยย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ รองลงมา คือ นักเรียนไม่รอคอยให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์บันดาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ

2.2 ด้านอารักขสัมปทา (พร้อมด้วยการรักษา) พบว่า การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเก็บกระเป๋าและอุปกรณ์การเรียนไว้ในที่ที่มั่นคง ห่างจากอันตราย รองลงมา คือ นักเรียนรู้จักทะนุถนอมทรัพย์สินของโรงเรียนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนรู้จักเก็บเล็กผสมน้อย ตามลำดับ

2.3 ด้านกัลยาณมิตตตา (คบคนดีเป็นมิตร) พบว่า การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีเพื่อนเมื่อมีทุกข์ก็ทุกข์ด้วย เวลาสุขก็สุขด้วย และนักเรียนมีการยกย่องคนที่ควรสรรเสริญ รองลงมา คือ นักเรียนไม่คบเพื่อนที่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย และนักเรียนคอยแนะนำ ตักเตือนไม่ให้เพื่อทำในสิ่งที่ไม่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนเลือกคบเพื่อนดีมีศีลธรรม ตามลำดับ

2.4 ด้านสมชีวิตา (เลี้ยงชีวิตแต่พอดี) พบว่า การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนใช้จ่ายค่าอาหาร ตามกำลังทรัพย์ที่ได้มา รองลงมา คือ นักเรียนใช้ทรัพย์ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างถูกต้อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความสุขตามกำลังทรัพย์ที่ได้มา ตามลำดับ

3. ผลการแบบสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการใช้หลัก ทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

3.1 การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การดำเนินการจัดการศึกษาและการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมภายในโรงเรียน เป็นการจัดการเรียนในรูปแบบโรงเรียนวิถีพุทธ ส่งเสริมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์และหลักธรรมต่างๆ สอดแทรกในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และปลูกฝังความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน รวมทั้งการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เป็นแนวทางการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของนักเรียน นำมาซึ่งการสร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นคนมีคุณภาพและมีคุณธรรมในสังคมต่อไป

3.2 การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่ละด้านสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

ด้านอุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น พบว่า โรงเรียนมีการนำเอาหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ด้านอุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น มาประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาชีวิตการขาดความเพียรของนักเรียน เพื่อจะหลีกเลี่ยงจากความเกียจคร้าน

ด้านอารักขสัมปทา คือ พร้อมด้วยการรักษา พบว่า โรงเรียนมีการนำเอาหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ด้านอารักขสัมปทา คือ พร้อมด้วยการรักษา มาประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหานักเรียนที่ไม่รู้จักรักษาทรัพย์ คือการฝึกให้นักเรียนรู้จักทำมาหาเลี้ยงชีพ รู้จักหาและรักษาทรัพย์

ด้านกัลยาณมิตตตา คือ คบคนดีเป็นมิตร พบว่า โรงเรียนมีการนำเอาหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ด้านกัลยาณมิตตตา คือ คบคนดีเป็นมิตร มาประยุกต์ใช้ในการ

แก้ปัญหาชีวิตการคบเพื่อนของนักเรียน ให้รู้จักเลือกคบที่ดี มีความรู้ความสามารถช่วยสนับสนุนให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยกัน

ด้านสมชีวิตา คือ เลี้ยงชีวิตแต่พอดี พบว่า โรงเรียนมีการนำเอาหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ด้านสมชีวิตา คือ เลี้ยงชีวิตแต่พอดี มาประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาการใช้ยาเกินตัวของนักเรียน พยายามให้นักเรียนใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ของผู้ปกครอง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้น จะเห็นได้ว่าหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ผู้วิจัยได้นำมาจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหลักธรรมอำนวยการประโยชน์สุขขั้นต้นมี 4 ประการ คือ

ด้านอุฏฐานสัมปทา คือ ถึงพร้อมด้วยความหมั่น เป็นการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนรู้จักความขยันหมั่นเพียรทั้งในด้านการเรียน การทำงานหาเลี้ยงชีพ ไม่เกียจคร้านต่อกิจกรรมต่าง ๆ หากนักเรียนมีความขยันต่อการเรียน การทำงาน ย่อมก่อให้เกิดทรัพย์เป็นจำนวนมากและยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญก้าวหน้าอีกด้วย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรส่งเสริมนักเรียน โดยการให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายโดยการสร้างแรงบันดาลใจแก่นักเรียนที่มีความรับผิดชอบเพื่อเป็นการส่งเสริมและทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำงานและมีความรับผิดชอบต่องานมากยิ่งขึ้น

ด้านอารักขสัมปทา คือ พร้อมด้วยการรักษา เป็นการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนรู้จักการรักษาเงินที่ได้มา รู้จักเก็บรักษาเงินเอาไว้ให้ได้ อย่าให้ถูกขโมย อย่าทำตกหายหรือเสียหายด้วยภัยต่าง ๆ หรือการอดออม เช่น การเก็บรักษาเงินที่ได้มาจากผู้ปกครองไม่ให้สูญหาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรส่งเสริม ควรปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักเก็บเล็กผสมน้อย หรือรู้จักการออมเงินที่ได้มาจากผู้ปกครองในแต่ละวันให้มากขึ้น

ด้านกัลยาณมิตรตา คือ คบคนดีเป็นมิตร เป็นการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนรู้จักเลือกคบเพื่อนที่ดี ไม่คบเพื่อนที่เกเร และปฏิบัติตนให้เป็นมิตรกับเพื่อน โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรส่งเสริมนักเรียนในข้อนี้ ควรปลูกฝังให้นักเรียนคบเพื่อนดีมีศีลธรรมและควรปลูกฝังให้นักเรียนทุกคนเป็นเด็กดีมีศีลธรรม

ด้านสมชีวิตา คือ เลี้ยงชีวิตแต่พอดี เป็นการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนรู้จักอยู่อย่างพอเพียง เลี้ยงชีพแต่พอเหมาะ ไม่สุรุ่ยสุร่าย และไม่ทำตัวเองให้ผิดเคืองโดยไม่จำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พระครูโพธิธรรมานุกูล (บรรเทา ชุตินฺธ) เรื่องการศึกษาแนวทางการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งพบว่า คนเราทุกคนที่เกิดมาต้องอาศัยเศรษฐกิจอยู่ทุกเมื่อ เศรษฐกิจนั้นจะมีประโยชน์นำมาใช้ได้ ก็เพราะการผลิตขึ้นมารู้จักรักษา รู้จักใช้จึงจะคงอยู่ได้นาน คือ ให้รู้จักประหยัดนั่นเองถ้าไม่รู้จักประหยัดทรัพย์ที่หามาได้ก็หมด เสื่อมสูญไปได้ง่ายแต่ถึงอย่างไร เหตุของการเสื่อมสูญโภคทรัพย์ก็มีอยู่หลายทางด้วยกัน ซึ่งการประหยัดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เราจะมีชีวิตราบรื่นปกติสุขได้ก็ต้องรู้จักใช้เงินทองอย่างประหยัด ใช้แต่ในสิ่งที่จำเป็นแก่การครองชีพของเราไม่ใช่จ่ายโภคทรัพย์ฟุ่มเฟือยให้พยายามใช้จ่ายให้พอเหมาะกับรายได้ (พระครูโพธิธรรมานุกูล (บรรเทา ชุตินฺธ), 2554) จึงควรปลูกฝังให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เงิน รู้จักใช้เงินตามกำลังที่ได้มา รู้จักอยู่อย่างพอเพียง ไม่สุรุ่ยสุร่าย พยายามใช้เงินให้พอเหมาะกับฐานะของตัวเองเพื่อชีวิตในอนาคตของนักเรียน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพรุพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา สร้อยฟ้า ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบพฤติกรรมนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ที่มี

เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน แตกต่างกันโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบพฤติกรรมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกัลยาณมิตตตา ความเป็นผู้มีมิตรดี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน (สุกัญญา สร้อยฟ้า, 2556)

สรุป

จากการศึกษา การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนพรุพิพิทยาคม อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยควรมีการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ทั้ง 4 ด้าน มาใช้ในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยการสอดแทรกหลักธรรมในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้แทรกซึมลงไปในชีวิตจิตใจ เกิดการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในตัวนักเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกในขั้นต้น อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างเนื้อสร้างตัวสร้างฐานะที่มั่นคงของนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียน วัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายในการรณรงค์ให้นักเรียนมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตในสถานการณ์ปัจจุบันที่โลกกำลังเปลี่ยนผ่าน เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพการดำเนินชีวิตที่ดี
2. โรงเรียน วัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติธรรมในวันสำคัญต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการวิจัย เรื่องการใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน
2. ควรมีการศึกษา ผลที่ได้รับจากการวิจัย การใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับอื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างและความสอดคล้องซึ่งกันและกัน

เอกสารอ้างอิง

- กัลณี ด้านทองหลาง. (2560). ผลกระทบของระบบการควบคุมภายในต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา. ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระของหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ชนิดา กลัวผิด และคณะ. (2558). การรับรู้และพฤติกรรมของนักเรียนศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่มีต่อการนำหลักธรรมมาดำเนินชีวิต. ใน รายงานวิจัย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พรตณณ เพชรวิวรรธน์. (2545). การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูปลัดสิริวัตร สุทธิมน (ด้านประสิทธิ์). (2563). การประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมบริโภคนิยม. วารสารมหาจุฬานาคทรรศน์, 7(4), 144-155.
- พระครูโพธิธรรมานุกุล (บรรเทา ชุติน). (2554). ศึกษาแนวทางการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยปัจจุบัน. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา. (2553). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2553. นครศรีธรรมราช: โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). วารสารการบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). ระบบประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- สุกัญญา สร้อยฟ้า. (2556). การศึกษาพฤติกรรมการนำหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาเยีย อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี. ใน พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.